

Издаје Недјелом.

Цена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКИ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 е., на го тод
3 е., на четри године 1 е.
и 50 новчана.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франка, на по
године 10 франка, на чет-
ири године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Лист за политику и књижевност.

Штмпарија наша се у
Позитиву налази у
Београду, у Цетињу, а
у Београду у Цетињу,
Долни ланац се у Цетињу,
у Рукотисама налази.

За сваку издају се од
реду 5 новчана. За сваку издају
се од 12 новчана.

НАРОЧИТИ ТЕЛЕГРАМИ

„ГЛАС ЦРНОГОРЦА“.

БЕЧ, 17. Августа, предан у 1
уру 50 минута а стигао у 5 ура 15
минута по подне. — Његово Височан-
ство Књаз у најбољем здрављу приснио
у суботу у 10 ура на вечер овдје и
одсио у хотелу „Златно Јагње“. Сју-
тра дан, у недјелу 15. окт. м., примио
је посјете арцидуке Јована Салватора,
министра, руског и српског заступ-
ника. У понедјелник, 16. окт. м., на
двје уре по подне био је примљен у
двору Његовим Величанством. Књаз
и његову пратњу прихватила су у
хотелу троја царска кола. Послије по
уре, које је Књаз провео у Његовог
Величанства, вратио се istim начином
у хотел. Овдје је Књаз на три уре
примио подужу посјету Његовог Ве-
личанства; по томе је Књаз вратио
посјете арцидуки и министрима. На 5
ура Његово Височанство са цијелом
пратњом био у Шеибруну на обједу,
који је Његово Величанство дало у
част своје госту. По обједу Књаз се
опростио са Његовим Величанством.

ЦЕТИЊЕ, 21. Августа.

У једноме од прошлих бројева
овога листа говорили смо о економ-
ском покрету у Црној Гори.

Предмет је тај, погледом на све-
колик интересе наше домовине, на
њене прве и најпрешније задатке, та-
ко важан, да није на одмет, ако се о ње-
му што чешће збор понови и ако се
што више здрављих мисли и практич-
нијих приједлога око њега прикупим.

Што је покрет овај започет осни-
вањем једне економске задруге, то је,
по нашем мишљењу, врло паметно у-
чињено. У државама као што је наша,
све се очекује од иницијативе владине.
Но влада једна, ма колико да је пре-
дана своје послу и ма како савјесна
била у испуњавању своје дужности,
никада не може досијети свугдје, да
све она сама отпочне, да сама правац
даје, да све сама надржава и подржа-
ва. За то она, крај разноликости и
многострукости својих послова, нема
ни времена на располагање, а често
ни стручне способности за извјесна
подузећа. Ту су позвали сами грађани,
да чине иницијативу, да узму замиш-
љени посао у своје руке и да га срет-
но отпочну, а влада ће своје учини-
ти, ако паметно и мудро започети посао
државнијих грађана својим силама пот-
помогне и подупре.

За свако веће подузеће хоће се
и виша снага, а мишу снагу не може
имати један него многа кад своје сна-
ге у једну цијелу сложе и складно
саопште. Тога ради постају у свијету
задруге за разне цијели. Те задруге,
кад су добро устројене и разумно у-
прављане, могу чуда да учине. Што
један човек свјетом напором својих
сила и у течају дугога времена не
може на изврши, то задруга уради
без не муке и док дан о дан.

Како већ рекосмо, у свијету по-
стоје многе задруге, за разне цијели. Но
ма те радње зидске, за коју не би по
неколико задруга у свијету постојало.
Почињући од радње земаљске па
до радње умне, људи у свијету саста-
вају и слажу своје снаге, да би
им последица или боље за руком, да
би цијели своје што лакше, што брже

и потпукије постигавали, и тијем да
би могли што уздужије проводити
живот свој на овоме свијету, саста-
ри се за свој подмладак као и за раз-
не потребе своје државе, цркве, шко-
ле и т. д.

У нас до сад није било никаквих
задруга без читавицијих. За што
их није било, то нам није нужно из-
вађати, то ће свако погодити када се
осврне на нашу историју, на наш до-
јаконички живот.

Но чега до сад није било, ваља
од сад да буде. На то нас позива
мироно вријеме, у којем живимо, као и
толике потребе наше и наше државе.

И ако се жалити морамо на зле-
ху судбину која нас је осудила да
теж данас отпочинемо оно у чему су
други срећнији народи дасеко омакни
испреди нас, ипак, с друге стране, мо-
жемо смирати да смо сретни у том
што се данас можемо користити ду-
гогодишњим искуством тихих народа
као и резултатима до којих су они с
тешком муком и кроз дуги низ годи-
на досијели.

Тако нам прије свега лијепо мо-
же послужити искуство њихово при
самоме оснивању наше економске за-
друге. Рекосмо да је задруга, сама по
себи и апстрактно је посматрајући,
врло лијепа и корисна ствар. Но од
толикијих задруга у свијету видимо да
није свака напредовала како се жеље-
ло, видимо да су многе пропале, а
многе кућају и једва животаре.

Од куда то и за што то?

У главном и у редовнијем при-
ликама све зависи од људи и од њи-
хове ваљаности. Гдје задругари разу-
мију добро свој посао а при том су
људи поштени, вриједни, устаоци, три-
језмени и уредни, ту задруга мора
напредовати, па с њом и онај посао
који је себи ставила за задатак. Гдје
тога није, ту мора за краће или за
дуже пријеме све поћи у патраг, па
на пошлетку и задруга пропаст.

Бивало је у свијету задруга о-
снованијих на најчистијим начелима и
с цијелима најважнијим, са штату-
тима и правилницима у којима је
најтачније одређен био свачији дјело-
круг, свачија права и дужности, па
ипак су пропале, јер они, који су
позвани били да извршују оно што је
онако лијепо одређено у штатутима,
нијесу знали или нијесу хтјели то да из-
вршују.

Бивало је опет задруга у свијету,
гдје су све формалности на даку
испуњаване, сједице ваља редовно
држане, записници уредно вођени, из-
вјештаји читани и одобравани, па и-
пак, на пошлетку, задруге су те про-
пале, јер осим тих формалности
ништа се друго није чинило, а од са-
ме формалности не може живјети једна
задруга.

Из свега тога примно поуку, да
задруга мора бити састављена из љу-
ди способних, вриједних, поштених,
прегачких и да јој устројство мора
бити више практично, више на саму
ствар него на голу форму обрнуто.

У свакој земљи, на Богу хвала!
и у нашој има људи онаквијих какви
се траже за једну задругу да би на-
предовала. Познајући добро оне у ко-
јих се зачела мисао о оснивању једне
економске задруге у Црној Гори, као
и цијело коло људи који су се прику-
пили око те мисли с тврдом одлуком
да је остваре, ми смо увјерени да во-
да задруга црногорска, ако иначе дру-
ге околности буду повољне, са те
стране не ће рамаати.

Што се тиче самога устројства
задруге, жељети се мора највише да
оно не буде удешено по штатутима
списанијем или преведенијем из шта-
тута каквог немачког или француског
или енглеског подобног друштва
— јер што је за Ниглези или за
Францезе или за Нијемце добро, то не
мора у свему бити добро и за Цр-
ногорце — него да буде удешено пре-
ма нашим реалнијим приликама и окол-
ностима, према јављима и степену
образовања нашег народа и врста
стању и устројству наше државе.

Још бисмо и то препоручили за-
друзи, да се не изгуби у формално-
стима него да прионе што више око
саме ствари, и да се не претовари
многостраним радом у којем се ласно
може заплести и од стотину послова
ниједан ваљано не уради, него нека
потреба практични и извјесно о-
цјенује и по могућству једну за дру-
гом подмирује.

Тако радећи увјерени смо да ће
задруга ниједан своје циљеве и бити
од велике користи нашој драгој ота-
бини.

Срећно да Бог да!

Као што се види, Нигленска во-
ди рат у Мисиру не само против вој-
ске Араби-нашине него и против па-
риградске конференције, и води га,
бар до сад, с успјехом против обје
стране.

Што се тиче успјеха нигленске
војске над Араби-нашом, о томе збо-
римо на другом мјесту овога листа.
Овдје хоћемо само да узмемо на око
поглед на нигленски у Мисир, у ко-
лико засјена у радњу париградске
конференције и у држање осталијих
сила јевропских.

Да Нигленска у мисирском пита-
њу с пушком и мачем предази преко
конференције, то смо видјели не један
пут. Изгледа чисто као да Нигленска
многа миље загре од рата са конфе-
ренцијом париградском него од рата
са Араби-нашом.

И има разлог за то. Конферен-
ција је допустила мирно, да јој Ниг-
ленска већ толико шамара удари, па
што не би допустила да Нигленска и
даље тако тјера? Кад је конфе-
ренција изгледала разменима на бомбардање
Александрије, за што не би једно око
завијорила и она, кад би Нигленска
прегла мало више на своју гвоздену
песницу ставала на цијели Мисир?

Занета конференција тако и чини.
То се најјасније види из судбине су-
ецког канала. Конференција је на
приједлог талијанског заступника за-
кључала да се суецки канал стави под
заштиту свјетске силе. Но Нигленска не
марећи за тај закључак нашла је за
добро да стави суецки канал само
под заштиту своје силе, и тако је у-
чинила. У Јевропи се мислило, јер је та-
ко било ратислашено, да ће Ниглези
бомбардати Абукир и ударати прије
свега на познатије Араби-нашине; но
Ниглези набоше да то за њих баш
није тако прешно и збрнуше се су-
ецком каналу. При свем томе, што је
конференција прије тога довијела јас-
ан закључак о заштити тога канала,
Ниглези оставише Абукир да буде
Абукир, а обрнуше се суецком ка-
налу и заузеле га на своју руку.

Крај свег тог, што је конфе-
ренција закључила, и крај свје-
гх протеста јаднога Лесла, Ниглези
су дасе господари од суецког кана-

ла, имају у својој власти цијелу оба-
лу његову с обје стране лас и обоја
врата на уласку и изласку.

Због те окупације суецког кана-
ла какву да италијански заступник на
париградској конференцији спрема све-
чани протест. То сме може бити. Но
највише свечаност тог протеста не ће
моћи зауставити Ниглези на путу, ко-
јим су ударили. Тај протест, ако се
обила подигне, имаће у толико стаби-
ји ефекат, што ће бити усамљен, јер
нема изгледа да ће му се придружити
ма која од осталијих сила.

Истина, и у Француској су јави
раздражени због тога корала нигле-
нијег. Листови француски упросто хоће
да пуку од беснија и свију огад,
и сумијер на Ниглези који су се усу-
дали да присвоје дјело францускога у-
ма, труда и воља. „Франс“ у својем
гласу због тога иде тако далеко, да
пребацује Ниглезима вину суверенитет
и независност него што је сан Араби-
наша има. „Јер — вели тај лист —
Ниглези су погазили међународно пра-
во, које је разбојник Араби-наша по-
штовао.“

Крај свег тог гласа француски-
јих листова Ниглези ће на суецком ка-
налу парадити свој посао, нити ће им
сметати у томе свечани протест ита-
лијански као ни ијетки изјави фран-
цуске штампе.

Но занимљиво је при том, да се
гамбетоначка штампа у ојеним омота
корала нигленског одвја од остале
француске штампе и заузима становиште
свјетски противно. Она стоји свјершено
на страни Ниглези, спрема се понајвише,
да јој је свака бразда заљепана горким
патриотским вједом: што је Франце-
ска пропустила збогду прилику да по-
бере доворске које данас Ниглези са-
ми беру у Мисир.

Гамбетоначка штампа потлавно
удара на Немачку, другим ријечима на
Бисмарка, јер овај је померио спор-
азум између Француске и Нигленске,
он је Француску са свјетом укочио а
Ниглезима отворио широм врата од
Нила.

До душе призвати се мора да те
жалбе француске нијесу неосноване;
но они ваљало би да се мање жале
на Бисмарка а више на себе саме,
јер Бисмарко што је радио, радио је
у добро схваћеном интересу своје о-
табине, а Францези су са сувишном
мудрошћу и обзирањем својом сав-
наслија.

Ваља да би се подназиви на тај
нов „Седан.“ Францези поштомлају
да спазом изјаву „сиреко питање“ у
којем јамачно ником не би дали пре-
да се.

Сиреко питање, ако дође да рас-
пун ред као што је свјетски, до-
да ће истим начином као што су до-
шла и друга питања: тушине, испр-
сно и т. д. На једне зајемке, којих
потакне каквом год испадљивом
лом, исподи се сукоб, из којег се
обзиром на очување извјесних интер-
еса, изводи право на интересније, да
којом обично долази окупација и а-
нексија.

Тако су јавни Бисмарк били при-
ни, што је Францези заузели Туни-
с. Истим начином ушли су доње Ниг-
лези у Мисир, а без иједног чуда
не ће изаћи из њега. Но исти на-
чин спремају се и Францези, да из-
лазу питање спрјеже, и да постоје
ту земљу посједну и заузму.

Како се види, свјетски омило про-
тив Турске, и свјетски стабла отпа-

дају се сваке године граде једна за другом. Давалих пар турски ебројно је план, да састави и уједини у једну државу све што се клина пророку Мухамеду. На том плану радио је он својим уз приноме њеких савјетника са запада којима је у рачун шло да се тај план оствари.

Но данас изгледа као да ће се сви дотични планови Абдул-Хамидови изјавити. Темели турске царевине потресени су не само у Јевропи, него и у Азији и Азији. Народ јевропски е вишом културом истакнуо на страну мухамедовску устајалост, и на мјесто ње ничу посид нови политични створови, било од развалина старих била од новог градива.

Та парница преображаја истока није још довршена. Она се развија исто онако споро као што су се развијали елементи из којих је постала. Тек је једно у њој изјасно и неомично: на мјесто трулога мухамедовског свијета ступа на сриједу свијет и бујан свијет јевропски, с којим иде напредо култура и напредак.

Неправда, коју је муслиманство учинило Јевропи прије толико вјекова својом дивљачком навалом, данас се свети межда новјима неправдама које Јевропа чини Муслиманству. Но неправда она много је разблажена чијељима да којима Јевропа иде, и у то име паћи ће оправдање пред историјом човјечанства.

Из Мисира.

Заузевши суецки канал већим дијелом своје експедиционе војске Игласи су створили такву ситуацију, да је Араби-паша морао пријети из дојављених напона обрапе у акцију. Он ије емо више на тежине гласити шта Игласи раде и пусти их да се до њега дознају, јер у свом садашњем положају, који је са источне стране од непријатеља подбачен, он се налази у опасности да буде одјећен од Каира. Један ваљан и енергичан војсковођа на мјесту Араби-паше већ би до сад пријешао био у акцију и напао би на Игласе а с већим дијелом своје војске код Александрије или код Исманије. Железничке линије од Дамаскура до Загазига, 150 метара дугачке, допустило би да се војска мисирска на протегу између тихах вароши распе, те би она могла на коју полицију на тим линијама бранити од невазаних нападаја. У предлоге случају снажи ваљан војсковођа остао би код Кафер-ел-Даура само неколико хиљада људи, тек да се нају у невољу, а сау би другу војску кренуо против Игласа која се неспирали код Кантаре и Суца, те би настојао да их изабаци на тијед положаја прије него што би се ту утврдили и обале канале за основу својих операција олабали.

За сад се бар не види да су арапске дивизије са својим „Наполеоном“ способне за такву акцију. Генерал Уолсеј, који је, не само на политичких разлога него и због тога што је данас сна Делта подпаљена, основу својих операција пренио на канал и тијем главну линију за своје наступанз премјестено на пут од

Исманије к Каиру, не ће смјети ту ишчекивати Арабијашу, но ће гасати да што прије напријед наступи, како би тијем Мисирце нагнао да напусти свој дојављени положај код Дамаскура и поврати се на линију Таата-Бенга-Загази.

О боју, који се у прошлу суботу био избио од Александрије, налазимо у енглеским листовима ове појединости: Једно одјелено беркширске регименте учинило је 7. ок. м. издигну на каналу Махмудије и заузеле је положај у близини Антоујадесове баште, где је одмах нападнуто било од Арапа са ирањанима. Но непријатељ је напашо прениско и с тога му ватра ништа није ваљала. Игласи су имали до 300 војника и стојали су у акцију. Арапи су дохвали од Кафер-ел-Даура, а и коњика од Абукира преула је била против нас. Арапске лавије биле су врло неправилне, а примјетно се да је било међу њима и невооружаних људи. Непријатељска коњика држала се неспиреано у резерви. Оно 5 ура приближило се непријатељу железнички оклопници воз канетана Финера. Локомотива је застала на 400 метара даљине. Дивје гласове избаце се са кола на непријатеља, који је покушавао да им дође с бока, али је од тога морао одустати. Арапи одговором једном гранатом која паде намету шло и локомотиве и ту се распреле. Кола су се морала тргнути напред, но она се онет стане сивати ватра са њих, на коју се Арапи одговаром вом гранатом, која је пала испред кола на гвоздене колотечине. Кола се за тијем са свјетом повуку напред, без да су икакву штету претрпјели. Игласи су пуцали из својих сипона и напријед су многе губитке непријатељу, који је врло рђаво гађао. И арапска коњика много је изгубила том приликом; говори се да је изгубила 300 мртвих и ранјених. Бој се пренио при атаку суца. На енглеској страни двојница су се разила, а тројница разбојела од суца.

О заузећу Порт-Саида доноси „Дели-Нус“ од својег нарочитог дописника овај извјештај, који је датиран у недељу 8 ура у вече: Јутрос око три уре и по 500 напних војника заузеле је и посјело Порт-Саид са три Гатлингових топа. Губернер Исманије Хамид-паша, који већ од пет недеља стоји на једном од напних бродова код Бегуна, сад је онет поврнут у своје звање. Отприце кије било никаквог. Војници, на број 200 момака, дали су се мирно разоружати и сада чине службу полицију у арапском кварту, где потпуна тачина влада. Губернер држао је пред војском бесједу, у којој рече, да она, који су за кедина, могу ту остати и не ће им ништа бити, а припреници Арабијеви најбоље би чинили да поју одаде и да Арабија потраже. Један од војника одговори у име свијех, да они кединах хљеб ију на желе и поему сдужити. Два офицера, познати припреници Арабијеви, затворени су и на бродове послани. Мухамед Абу-Ата, навоједник војске, фанатик најгоре прете и врло опасан војник, који од његовог армена врши службу интелегуенцера, позван је са 12 војника у тврђаву Бемил. Државни губернатор у Исманији отишао је са три вароши прије три дана, тобож да сају фанатике доведе, на се кије није ни зрба. Сави Јевропљанин у Порт-Саиду, без радите народности, отим чиновника канал-ког друштва, поддржала окупацију енглеску с неспривеном радношћу.

Модерну су хидротеранију сиремали још Хапократ, Целсус, Авицена, сви лекари, класичне и хироманти средњег вијека, Францез Амброаже Паре, Италијанац Фалопија и т. д. Али је хидротеранија ишак дошла до века Принципа и Флерија (Principis et Flery).

Вићентије Принцип, родно се 4. Јула 1799 у једној колиби на врховима Грефе берга хлајду оцем стотина стопа ванал морске површине измјеру Гласа и Најсе. У младим годинама радећи с оцем у пољу онако је, да сељаци хладном водом лијече коње од убоба и убоа. Он је одмах тај начин примичено и на друге животиње и то са најјачијим успјехом. У осамнаестој години Принцип постаде доктором и испитан и болесник. Нао је био с коњем и крвао је два ребра и лјеву руку, а остало му остало су му крвави тратови по глави, по грудима, по ногама. Дође лекар, који га измјеру, али га неможе излечити, да ће он умрети. Принцип је остао жив, али цјелога вјека га је мучило и напхено. Млади длавањак измјеру дугом, измјери сам себи ребра, ишче миса, а стаде се лијечити водом. Миса се лијече облоге и био је воду док не излече, а својим сдуженом. Од тог вјека Принцип постао је лекар и творан водом. Он је био је био доктор за проматрање, а неможе воде, а то двоје кад се сдуженом одмах келлика човјека. Принцип је своје онте, лијечи људе од које прече, које стобола. Његово име одјекује од оца до иланије, а кућа ху је одјекује од оца до иланије.

Прокламација, коју је генерал Уолсеј написао, гласи овако:

Генерал, који заповиједа енглеском војском, жели објавити, да је га да Игласа Величанства с том војском послала војску у ову земљу, да ба она усмјерена угаде Кедина. С тога ће се ова војска борити само против оних, који стоје под оружјем против Н. Височанства. Са сјајма марињима становницима поступак се блага није ће се ишкази вријед напоси-ти нама, њиховој вјери, њиховијем боготомљама или њиховијем фамилијама. Ако буде ртја од потребе за војску, аа то ће се пуно плаћати кад се узме, а становништво се позива да принесе што се буде заикало. Заповиједајућем генералу баче мило, да га неможе гласити, који су војски, аа му буду на рани врху угушењу устанка против кедина, генерала од Мисира. Војска је султан по закону именова.

У боју код Шалава, који се био у недељу сјеверно од Суца, Мисирци су претрпјели пораз, који их је јак демира-лесао и мах им узео. Јер при операцијама, које су Игласи одмах сјутра дан преду-зели, крену нападни скоро на њихова отвор. У повојавак т. ј. Игласи су пошл на бродовима стражаријима људе ишче заикало обале изаку Шалава и И-смане и разиштели су је с лакоћом од непријатеља. Од тихах бродова пошла су тра, са 500 брђана ишчевијех накрива, од Шалава кроз такозвану грва језера у Генефу и Фајал, и нашла су та мјеста са свијем пушта. За тијем је отишвила сена-дра сјеверно пут Серапсеума, где је ста-ла око 3 уре по подне и по што је из-бавила неколико метана против Кедина, који су се ту налазили, аузела је та мје-ста и посрела су 400 брђана. Игласи су нападн разорену железницу, која води на Порт-Саид у Суца, те су одмах њихове женјике трупе прионуле да железницу по-праве где је покварена, како би онет мо-гла радити. Железничку постају у Не-4 и-ди, где је сав линија Исманије од Каиру, Игласи су већ у недељу освојили пла-жесте чарке, која је Мисирске стала 1-0 дузи. Дакле суецки канал сад је потпуно у власти енглеској. Три корвете, шест ла-ба топовница, 24 преловца и три подво-на пароброда крстаре неспиреано по ка-налу и држе стражу; велике оклопаче стоје усидрене у Порт-Саиду и Исманији. Она потона варош ила се данас сматрати као ередште енглеских позиција на су-ецком каналу.

Мисирци су се подуга у западном правцу према Загазигу. Њихове предње страже стоје у Рамесеу; главна им војска стоји у Тел-ел-Кебру.

Код Александрије ишчеу Игласи тако ерећи као на каналу. Тако су 10. ок. м. предузели ревноспирне према Кафер-ел-Дауру, и телеграм, који о том доноси извјештај, не јавља ни о каквој воједи, него о „диспозицијем појединости“, ко-је кад се проведе на језак језик, азначаје по свој прилици толико, да Игласи ишче-су успијели у овом ревноспирном.

Видјет из Александрије, да су И-смане освојили Тел-ел-Кебур и варош код Кафер-ел-Даура, који је у рукама Игласи.

О та линијама, које Игласи посто-предузимају, доноси још један извјештај. Тај-са онј опис: Генерал Алисеа кренуо је данас су 4 компаније од „прије страже“ и разио их је у линију на отвореном по-љу између Рамсеа и Арабијевих линија,

док је међу тијем сар Руд е дивје ком-нације беркширске регименте дуж канала наступали. Као обично, неспиреано да дуги-није олазно кретања напаше војске; напаш-ком и он се пошва даи, и то једним ли-јеним метком, који паде на неколико кро-ка пред беркширске војнике. Други један метак у његов правцу пребацио ниша. Међу тим генерал Алисеа, иракев својим бригадним мајором Гордоном з још једним аутантом, поставио се неспиреано пред тонове неспиратељске. Скрпота униформа генерала, као и то што он има само једну руку, мора да се примјетало на не-спиратељској страни, јер је одмах стао неспиратељ сивати ватру на, по мало друштво. Прва граната пала је 40 метара пред генерала, који поче подићи уама-ната. Друга га пребаци у атом крају; иаа тога још су дивје паде у мало крајем напаша од генерала. За ишчеа та ор-јеме генерал је подиго уама-ната с мјеста, где је на почетку стојао, а гранате су сејале око њега. Пета граната пала на 15 метара од њега. Међу тијем стао ра-дита тонова напаша од 40 аута и на брзо убугају ватру неспиратељску. При-закоду есна напаша мала чета крене се напред. За вријеме ишчеа ове чарке није било никаквог губитка с наше стране, са-мо што је једна граната једном напашем брђанину екинула плес с главе.

Побједа енглеска код Тел-ел-Кебур-а није потврђена. У енглеском табору др-жи се ипак, да Араби-паша има напјеру, да што прије напусти своје позиције код Кафер-ел-Даура. Мисирци се сада нала-зе у великој тјесоти, јер су проучетили, да нападну на Уолсеја свом сјаом на-лазуећа Исманије. Араби-паша ограничио се сав савршено на пасивну обрапу; он би хтјао да све на један пут акциони и да се онујале наје — што у рату, као што је познато, не иде.

Он се сав закопо у своју полицију код Кафер-ел-Даура. Тамо је дао подигнути огроман напон, који је оточио јаким четир метара дубоким и шест метара широким, а изнад тога онет подигао друго бедеме и беркширски их баљавима, ка-мењем, тигама и т. д. Прва обрабена линија простире се од прилике 1000 ме-тара од Рамсеа до близу Ка-Бедха. Иаа ове линије налазе се сви такозвани комо-ви (главице од земае и ишчеа) који су сви од Кафер-ел-Даура утврђени.

Напокој дао је Араби-паша и Дамас-хур утврђени и топовима гарнизирати. Три-десет километара југоисточно од Дамас-хура, код железничке постаје Тел-ел-Га-рут, начинио је први опкопани логор, у-потребивши аа то тамошња стара утврђе-ња и придавши четири нова бедема. По-томе види се, да је Араби-паша наумио да начини три нове „Палеме“, и то код Кафер-ел-Даура, Дамаскура и Тел-ел-Барута. Но сад су све те „Палеме“ његове пропаде без преднога чинена, јер Игласи не хтја-доше да му учине дубав, па да га напаш-ну на друму који води од Александрије к Каиру, него га крјено заобилашће обр-кати се к суецком каналу. На тај начин јо-дан да ће ишак ваљати што Арабију те-жење „Палеме“.

Потврде ли се вриједи о ометану војника с невољношћу, познатијех за-повиједника, као што се и по једна да су-вернера америчког, онда су изгледи за обра-пу дошета Мисира и његов гласине варо-ши врло трајави.

Генерал Уолсеј имао је у четвртак

„Истак Гласа Црногорца“.

ХИГИЈЕНА КОЖЕ.

Од

Дра Павла Мантеглице.

(Превод с тајланског.)

(Наставак.)

ГЛАВА ДРУГА.

Први човјек који се на свијету опекао, па је опечен прет умочно у хладну воду — и прва жена, која се окунала у алакој води и отуда ојетила пријатних помједни-ца, створила су хидротеранију. Већ по на-учењачком обичају то се још зове хидри-јатрија, хидропатеја, хидропнеуматија, и хидрохидротеранија. Сва ова гроноуцатељна имена значе у ствари нешто срто престо а то јест: тијечење водом.

Вода врло хладна или хладна, млада или врућа, ије само лијек, него и хирур-гија и хигијена и чистота и гимнастика. Историја воде велики је дио историје чо-вјека. Ми на њу налазимо у сваком тре-нутку нашег живота, у екстремном умјак-ноу, који нам свира са очну вајну ма-гу, и у бескрајном опекну, који нам гро-ан својим екстремним водом.

Мисли се у науковије дола повесе да су пронашли начин, како се могу раде-јекити хладном водом. Не знају јад, ма-да је тај метод скоро олако кр-стар на сви-јету као и човјек.

Колиба При-сипија поста дом здравља. 1839 дичило се у њој 54 болесника, а 182 год. 1116 болесника. Колиба поста палата; проматра-ње поста нова вештина; вештина народи одушевљење; одушевљење се изврну у фанатизам. Фанатизам, пошледица претер у развијању људских ствари, убра и одушев-љење и вештину и проматрање. Принцип умре 1852 у младости, остављајући своје име новом методу лијечења.

Флери је ту нову вештину прихватио и од ње створио негуку. Он је подигао хид-ротеранијски завод у Вишијеру на Марии 40 минута на жељезница даље од Пари-за. Он је не само оснивао научне хидро-тераније, него је и лекар у најбољем смислу те ријечи; он је такође сјајан ишчеа и фи-лософ; написав је најбоље и наоризација-није дјело хигијенско у Францеској.

Историја купатила заслужала би да се описује у нарочитом дјелу, али ми ћемо са-ме нешто мало споменути у неколико ре-даци. Сви стари народи, нарочито Грци, Етрусци и Римљани врло су се радо купали. Цињд им је била из почетка тјелесна дјелота и снага мишића; дошје се цињд купањ емоначила, те се у њих мило само рада развратних уживања.

Грђани републике Рима купали су се у Табру. Само по гдјекој велики имао је купатила у својој кући. Мешинт је први саградио јавна купатила, која, као и наше купали, бјеху мјеста бесспиратељ-а и ха-каша, а што је јш горе, мјеста сна-кот најјачијег порока.

Од ових храмова, у којима је вода била главна бојина, остало је трагова до-данас у неким купатилима и амамима. Наш горди вјек има још да уради врло много у тој обавиру, има да створи есна хигијенска купатила. Али треба тако да створи, да у њима може и екстремни рад-њик, као и богаташ ишати приступити и о-живи. Треба обновили грчка купатила, изм-нувши их модерним духом и напредом.

ГЛАВА ТРЕЋА.

С обзиром на хладну воду сви се љу-ди дјеле на три велике категорије. У пр-ву долазе они, који чин се енуку главачки енуку у воду. То су јунаци, у којих је и тијело крјепко и вода јак, се ишчељу и не плаше се; аа што су се једном од-учили, то одлако ишчељу. У другу категорију енукају они, који сто пута пробју-потон, да ли је вода хладна, ли је улаше-по трену напред. Иштеје дог разишља-ња ују у воду до лијечења, кивсе рукама подлагано груд и главу чекају да им об-живише сјебе с вода, на послије дугот че-кања врате се на обшту. То су плашљив-ци, који дају оставке на сва краја дјел-ства хладне воде. Она е тога, што ишчељу ерца, да ишчељу длавоки издрже ишче-до дна заграј. У трећу категорију долазе они, који се једном из пошлека ишчељу и ишчељу на хладну воду; аа по што се на-до иштеје воде прикупе своју одлажност у енуку у енуку елемента. То су јунаци ра-зумно, с у шчељу разум енукајује све ишче-ље и енукајује.

[illegible]

Ау зона нтанизрнја